

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Inwerkingtreding Besluit Huisvesting

Oosterwolde, 11 augustus 2008

Op 1 april jongstleden is het 'Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij' (Besluit huisvesting) inwerking getreden. Het Besluit huisvesting bevat maximale ammoniakemissiewaarden waaraan ieder bedrijf in heel Nederland, dat melkkoeien, varkens of kippen houdt, moet voldoen. In dit bericht een toelichting op de gevolgen van het besluit voor de diverse sectoren.

Algemeen

Het [Besluit huisvesting](#) is al op 8 december 2005 gepubliceerd, maar pas op 1 april 2008 in werking getreden. In de tussentijd is een wijziging (o.a. de opname van intern salderen) op dit besluit gepubliceerd. Het Besluit huisvesting heeft per direct gevolgen voor nieuw te bouwen huisvesting voor melkvee, varkens en kippen. Ook voor bestaande huisvesting kan het besluit gevolgen hebben. Daarvoor gelden echter overgangstermijnen.

Bestaande huisvesting

In het Besluit huisvesting wordt onderscheid gemaakt in nieuwe en bestaande huisvesting. Onder een bestaand huisvestingsysteem wordt het volgende verstaan:

- Een huisvestingsysteem dat op 1 april 2008 al aanwezig was of waarvoor op 1 april 2008 een milieu- of bouwvergunning was verleend en nadien niet is gewijzigd;
- Een huisvestingsysteem dat of op 1 april 2008 al aanwezig was of waarvoor op 1 april 2008 een milieu- of bouwvergunning was verleend en nadien is gewijzigd, mits:
  - de emissiefactor van het nieuwe systeem niet hoger is dan de emissiefactor van het oorspronkelijke huisvestingsysteem en het aantal dierplaatsen niet wordt uitgebreid, of;
  - de verandering verband houdt met de wettelijke voorschriften op het gebied van dierenwelzijn en het aantal dierplaatsen niet wordt uitgebreid, of;
  - de verandering bestaat uit het wijzigen van de diercategorie die wel tot dezelfde hoofdcategorie behoort, op voorwaarde dat de ammoniakemissie niet toeneemt en het vloeroppervlak niet wordt vergroot.

Let op: een stal(systeem) is niet hetzelfde als een huisvestingsysteem. Als bijvoorbeeld een melkveehouder met een ligboxenstal omschakelt van beweiden naar permanent opstallen, wijzigt hij zijn stal(systeem) niet, maar zijn huisvestingsysteem wel.

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Varkens en kippen

Alle huisvestingssystemen waarin varkens of kippen gehouden worden, moeten aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting voldoen. Deze normen zijn weergegeven in tabel 1.

Tabel 1. Maximaal toegestane emissiewaarde varkens en kippen

Hoofdcategorie varkens	Maximale emissiewaarde
Biggenopfok (gespeende biggen)	0,23
Kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	2,9
Guste en dragende zeugen	2,6
Vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	1,4
Opfokhennen en hanen van legrassen; Jonger dan 18 weken	Batterijhuisvesting: 0,006 ¹ Nageschakelde technieken: 0,010
Legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	Batterijhuisvesting: 0,013 ^{2,3} Niet-batterijhuisvesting: 0,125 Nageschakelde technieken: 0,015
Ouderdieren van vleeskuikens	0,435 Nageschakelde technieken: 0,015
Vleeskuikens	0,045

1. Indien het een huisvestingssysteem betreft, waarbij de mestdroging in het huisvestingssysteem is geïntegreerd, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,016;
2. Indien het een huisvestingssysteem betreft, waarbij de mestdroging in het huisvestingssysteem is geïntegreerd, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,028;
3. De maximale emissiewaarde geldt niet voor aangepaste kooien als bedoeld in paragraaf 3.1 van het [Legkippenbesluit 2003](#).

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Nieuwe huisvestingssystemen

Alle nieuwe huisvestingssystemen, dus huisvestingssystemen die niet aan de definitie van bestaande huisvesting voldoen, moeten vanaf 1 april 2008 aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting voldoen. Wanneer een bestaand huisvestingssysteem wordt uitgebreid of een geheel nieuw huisvestingssysteem wordt gebouwd, moet de uitbreiding of nieuwbouw voldoen aan de eisen uit het Besluit huisvesting.

Bestaande huisvestingssystemen

Bestaande huisvestingssystemen, dus huisvestingssystemen die aan de definitie van bestaande huisvesting voldoen, hoeven niet per 1 april 2008 aan de emissiewaarden uit het Besluit huisvesting te voldoen. Deze huisvestingssystemen moeten vanaf 1 januari 2010 aan de maximale emissiewaarden voldoen.

Uitzonderingen

De huisvestingssystemen voor een aantal diercategorieën, waarvan de vergunning na 1 januari 1997 is verleend, hoeven pas vanaf 1 januari 2012 aan de maximale emissiewaarden te voldoen. Het gaat hierbij om de volgende diercategorieën:

- Legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen, alleen niet-batterijhuisvesting;
- Ouderdieren van vleeskuikens;
- Vleeskuikens.

Daarnaast geldt ook een uitzondering voor 'kleine bedrijven'. Deze bedrijven hoeven pas vanaf 1 januari 2013 aan de maximale emissiewaarden te voldoen. De aantallen dieren, die maximaal gehouden mogen worden om dit uitstel te krijgen, zijn in tabel 2 opgenomen.

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Tabel 2. Maximum aantal dieren voor uitstel tot 1 januari 2013

Diercategorie	Bovengrens (aantal dieren)
Biggenopfok (gespeende biggen)	360
Zeugen (excl. niet-gespeende biggen)	100
Vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 mnd, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	250
Opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken	20.000
Legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	10.000
Ouderdieren van vleeskuikens	10.000
Vleeskuikens	25.000

Deze afwijkende overgangsregeling geldt ook voor 'kleine neventakken' van grotere veehouderijen.

IPPC-bedrijven

Voor bedrijven die onder de [IPPC-richtlijn](#) (IPPC-bedrijven) vallen, kunnen strengere emissie-eisen worden opgelegd dan welke in het Besluit huisvesting zijn opgenomen. IPPC-bedrijven zijn bedrijven met meer dan 40.000 plaatsen voor pluimvee, 2.000 plaatsen voor vleesvarkens (van meer dan 30 kg) en/of 750 plaatsen voor zeugen..

Interne saldering

Het nieuwe Besluit huisvesting biedt ruimte voor interne saldering. Wanneer hier gebruik van gemaakt wordt, is het ook na 2010 niet altijd noodzakelijk om bestaande huisvesting aan te passen aan bovengenoemd maximale emissiewaarde uit het Besluit huisvesting.

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Melkkoeien

Melkveestallen moeten, behoudens bestaande huisvestingssystemen, vanaf 1 april 2008 aan de maximale emissiewaarde van 9,5 kg NH₃ per dierplaats per jaar voldoen. Deze waarde is gelijk aan een traditionele ligboxenstal met roostervloer, waarbij de dieren geweid worden. Bedrijven met een traditionele ligboxenstal met roostervloer die de dieren permanent opstallen, hebben een emissiewaarde van 11 kg NH₃ en voldoen dus niet aan de maximale emissiewaarde uit het Besluit huisvesting (9,5 kg NH₃). Voor jongvee zijn geen maximale emissiewaarden in het Besluit huisvesting opgenomen. Voor deze dieren hoeft dus niet emissiearm gebouwd te worden.

Beweiding

Of er wel of niet sprake is van beweiding is een belangrijk punt in het Besluit huisvesting voor wat betreft de huisvesting van het melkvee. Het besluit stelt alleen eisen aan het weiden van de *melkkoeien*. In het Besluit huisvesting zelf is echter niet nader gespecificeerd wat onder de term 'beweiden' wordt verstaan. Voor wat betreft de definiëring van de huisvestingssystemen wordt vanuit het Besluit huisvesting teruggekoppeld naar de [Regeling ammoniak en veehouderij](#). In de [toelichting](#) bij deze regeling staat over beweiden het volgende: *'Onder beweiden valt onbepaald weiden, beperkt weiden en siëstabeweiding - beweidingssystemen, waarbij het vee gedurende een aantal maanden een substantieel deel van de dag buiten het dierenverblijf is'*. Het alleen weiden van droge koeien is dus niet voldoende, ook gezien het feit dat het wel of niet beweiden per dierplaats bepaald moet worden. In theorie is het dus mogelijk om voor een deel van de dierplaatsen traditioneel te bouwen (bijvoorbeeld voor de melkkoeien en/of droge koeien die geweid worden) en voor een deel emissiearm (bijvoorbeeld voor de melkkoeien op hetzelfde bedrijf die permanent opgesteld worden).

Controle

Ten aanzien van het Besluit huisvesting is de gemeente verantwoordelijk voor handhaving en controle, aangezien de gemeente ook de bouw- en milieuvergunningen verleent. Het is echter niet duidelijk op welke manier het beweiden vastgesteld en gecontroleerd zal gaan worden. Een indicatie kan zijn, dat bij controle niets wijst op een vorm van beweiding, bijvoorbeeld een schoon kavelpad en geen (sporen van) vee in de weide. Tevens is het de vraag of bijvoorbeeld een uitloop van 1 ha voor 100 melkkoeien als 'beweiding' kan worden aangemerkt.

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van
SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Beweiding volgens mestwetgeving

De definitie van beweiding uit de mestwetgeving wijkt af van de definitie, die in het kader van het Besluit huisvesting gehanteerd wordt. In het kader van de mestwetgeving is van beweiding al sprake wanneer één dier minimaal één dag geweid wordt. Een uitzondering hierop is: het beweiden van jongvee (jonger dan twee jaar), voor zover het aantal van die dieren niet groter is dan het aantal op het bedrijf aanwezige ouderdieren. In die situatie is er geen sprake van beweiding. Dit geldt tevens wanneer hobbydieren worden geweid. Het is hierdoor heel goed mogelijk dat volgens de mestwetgeving wel wordt beweid, maar volgens het Besluit huisvesting niet.

Bestaande huisvestingssystemen

Bestaande huisvestingssystemen voor melkvee hoeven niet aan de eisen uit het Besluit huisvesting te voldoen. Dit geldt ook voor de uitbreiding van een bestaand huisvestingssysteem, mits de uitbreiding maximaal 20 dierplaatsen betreft ten opzichte van het aantal dierplaatsen op 1 april 2008. Vanaf het moment dat het aantal dierplaatsen met meer dan 20 is toegenomen ten opzichte van 1 april 2008, moet de gehele uitbreiding voldoen aan de maximale emissiewaarde van 9,5 kg NH₃.

Nieuwe huisvestingssystemen

Nieuwe huisvestingssystemen, dus huisvestingssystemen die niet aan de definitie van bestaande huisvesting voldoen, moeten vanaf 1 april 2008 aan de maximale emissiewaarde voldoen. Praktisch gezien zullen alleen bedrijven die melkkoeien permanent (gaan) opstallen mogelijk hun stal(systeem) moeten aanpassen. Bij bedrijven die de melkkoeien weiden, komt de ammoniakemissie met geen van de huisvestingssystemen boven de huidige maximale emissiewaarde uit.

Omschakeling

Wanneer na 1 april 2008 gekozen wordt voor permanent opstallen in plaats van beweiden, wordt dit beschouwd als een nieuw huisvestingssysteem met de daarbij behorende eis om, indien nodig, emissiebeperkende maatregelen te nemen. Doorgaans staat in milieuvergunningen en meldingen die gedaan zijn in het kader van het [Besluit landbouw milieubeheer](#) het huisvestingssysteem expliciet aangegeven. Meestal in de vorm het zogenaamde Rav-nummer uit bijlage 1 van de [Regeling ammoniak en veehouderij](#). Voor een overig (traditioneel) huisvestingssysteem met beweiding is dit code A 1.6.1. Wanneer na de vergunningverlening is omgeschakeld van

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

beweiden naar permanent opstallen (Rav-code 1.6.2) moet deze wijziging formeel aan de gemeente gemeld worden.

Geen vermelding huisvestingssysteem

Wanneer op de milieuvergunning of de melding geen huisvestingssysteem vermeld is, geldt het huisvestingssysteem dat de eerste drie jaar na vergunningverlening of de melding gerealiseerd is (zie [artikel 8.18](#) uit de Wet milieubeheer). Vindt er een wijziging in het huisvestingssysteem plaats na 1 april 2008, dan geldt dit als een nieuw huisvestingssysteem in het kader van het Besluit huisvesting.

VOORBEELD

Stel in 2001 is een milieuvergunning verleend waarop geen huisvestingssysteem staat vermeld. De eerste drie jaar is beweiding toegepast. Het vergunde huisvestingssysteem is dan beweiding. Als nadien de dieren permanent opgesteld worden, moet dit gemeld worden. Indien dit op 1 april 2008 of later gebeurt, geldt dit als een nieuw huisvestingssysteem met de daarbij behorende maximale emissiewaarde. Stel dat de eerste drie jaren de dieren permanent zijn opgesteld, dan geldt dat als het vergunde huisvestingssysteem.

Uitbreiding

Bij uitbreidingsplannen waarbij een nieuwe melding of een nieuwe milieuvergunning nodig is, moet sowieso het huisvestingssysteem worden ingevuld en moet opnieuw de keus tussen beweiden of permanent opstallen gemaakt worden. Als op dat moment, voor het gehele bedrijf, gekozen wordt voor permanent opstallen, terwijl in het verleden beweiding werd toegepast, dan moet niet alleen de nieuwbouw, maar ook de bestaande stal emissiearm worden gemaakt.

Overige uitzonderingen

Naast de al eerder genoemde uitzonderingen zijn er nog enkele uitzonderingen, waarbij niet aan de maximale emissiewaarden uit het Besluit huisvesting hoeft te worden voldaan.

Minimale omvang

Wanneer van een diercategorie maar een beperkt aantal dieren wordt gehouden, is het niet verplicht aan de maximale emissiewaarden te voldoen. Het aantal dieren dat maximaal gehouden mag worden om niet aan de maximale emissiewaarden te hoeven voldoen, staat per diercategorie in tabel 3 weergegeven.

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Tabel 3. Bovengrens aantallen dieren i.v.m. maximale emissiewaarde

Diercategorie	Bovengrens (aantal dieren)
Melk- en kalfkoeien	3
Varkens (vleesvarkens en zeugen excl. niet-gespeende biggen)	15 (totaal)
Gespeende biggen	20
Kippen (alle genoemde soorten)	500 (totaal)

Biologische bedrijven

Huisvestingssystemen waarin dieren biologisch worden gehouden of waar scharrelvarkens in worden gehouden behoeven niet aan de maximale emissiewaarden te voldoen.

Groen-labelstallen

Huisvestingssystemen met een bestaand Groen-labelsysteem waarvan de emissiewaarde hoger is dan de maximale emissiewaarde behoeven niet aan deze waarde te voldoen, mits de milieuvergunning of bouwvergunning voor 8 mei 2002 is verleend.

Bijzondere emissiefactor

Een huisvestingssysteem waarvoor in het kader van [artikel 3](#) de 'Regeling Ammoniak en veehouderij' een bijzondere emissiefactor is vastgesteld, behoeft ook niet aan de maximale emissiewaarde te voldoen.

Ammoniakemissie huisvestingssystemen

Om te bepalen welke ammoniakemissie op huisvestingssystemen van toepassing is, moet gebruik gemaakt worden van de lijst met huisvestingssystemen uit bijlage 1 van de '[Regeling ammoniak en veehouderij](#)'. Aanvullende informatie over de daar aangegeven huisvestingssystemen is te vinden op de website van [InfoMil](#) (Agrarische wetgeving -> Landbouw -> Ammoniak -> Regeling Ammoniak en Veehouderij -> Stalbeschrijvingen).

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van
SRA

VAN DER MEER

accountants & belastingadviseurs

email: info@vandermeeracc.nl

Gecombineerde opgave

In de Gecombineerde opgave (GO) is dit jaar expliciet gevraagd naar de op dit moment aanwezige huisvestingssystemen voor vee. Daarbij werd onder andere gevraagd of de melk- en kalfkoeien (inclusief droge koeien) altijd op stal worden gehouden. Hoewel dit onderdeel van de landbouwtelling formeel niet bedoeld is voor controlerende instanties *kan* hetgeen hier ingevuld werd van belang zijn ter onderbouwing (door u of de controlerende instantie) van de situatie op uw bedrijf in het kader van het Besluit huisvesting. Het is aan te raden om bij het invullen van dit onderdeel van de GO de situatie af te stemmen met de vergunde situatie op basis van de aanwezige milieuvergunning of melding.

Meer informatie

Meer informatie over het Besluit huisvesting is te vinden in de [toelichting](#) bij het oorspronkelijk besluit en de [toelichting](#) bij het wijzigingsbesluit.

Met vriendelijke groet,

A. Folkertsma

Weibuorren 84
Postbus 1, 9247 ZN Ureterp
Tel: (0512) 30 22 88, Fax: (0512) 30 32 58

Venekoterweg 50
Postbus 18, 8430 AA Oosterwolde
Tel: (0516) 30 22 88, Fax: (0516) 52 00 63

H.W. Mesdagplein 2
Postbus 30019, 9700 RM GRONINGEN
Tel: (050) 313 70 40, Fax: (050) 312 44 97

lid van

SRA